

Raportti

Vuoden 2021 kouluverkkoselvityksen päivitys

Tausta

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan kesäkuussa 2024 talouden tasapainottamisohjelman vuosiksi 2024–2027. Lähtökohtana oli se, että talouden tasapainottamisohjelma toimii pohjana vuoden 2025 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2026–2027 edellyttämälle muutostyölle.

Kaupungin palvelutasoon vaikuttavia toimenpiteitä koskevan otsikon alla todetaan, että vuoden 2021 kouluverkkoselvitystä tarkastellaan uudelleen siltä osin kuin selvitys koskee Sunnanbergs skolan ja Skräbböle skolan yhdistämistä.

Vuonna 2021 toteutettu kouluverkkoselvitys koostuu kahdesta osasta. A-osan toteutti Vertikal Oy ja siinä on tarkasteltu Paraisten kaupungin perusopetusta vuonna 2020. Tarkastelu sisältää selostuksen oppilasennusteista, tuntikehyksestä, koulutuskustannuksista, tiloista, koulumatkoista ym. Kaupungin viranhaltijoiden toteuttama B-osa sisältää tulevaisuuden näkymiä ja selostuksen resursoinnista ja kouluverkkorakenteesta.

Paraisten kunta-alueen kouluverkon osalta annettiin neljä vaihtoehtoa:

- Vaihtoehto 0: nykyinen kouluverkko säilytetään
- Vaihtoehto 1: Malms skola, Skräbböle skola ja Kirjala skola jatkavat erillisinä kouluina. Sunnanbergs skola lakkautetaan ja oppilaat sijoitetaan uudelleen Malms skolaan.
- Vaihtoehto 2: Malms skola, Skräbböle skola ja Kirjala skola jatkavat erillisinä kouluina. Sunnanbergs skola lakkautetaan ja oppilaat sijoitetaan uudelleen Skräbböle skolaan.
- Vaihtoehto 3: Malms skola, Skräbböle skola ja Kirjala skola jatkavat erillisinä kouluina. Sunnanbergs skola lakkautetaan ja oppilaat sijoitetaan uudelleen Malms skolaan ja Skräbböle skolaan.

Valtuusto päätti 20.6.2022, että kouluverkko säilytetään ja että selvitys ei johda toimenpiteisiin. Tämän jälkeen koulun tulevaisuudesta ei ole keskusteltu aktiivisesti, paitsi talouden tasapainottamisen työryhmässä.

Kaupungin talous on edelleen hyvin tiukoilla ja ehdotuksessa vuoden 2025 talousarvioksi alijäämä on noin 1,6 miljoonaa euroa. Tulevien vuosien rahoitus tulee olemaan hyvin haastava ja epävarma valtionosuusuudistuksen vuoksi. Kaupungin ulkoiset vuokratulot hyvinvointialueen käyttämistä kiinteistöistä vähenevät huomattavasti vuodesta 2026 alkaen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ehdotus vuoden 2025 talousarvioksi ylitti annetun talousarvion kehyksen 0,4 prosentilla eli noin 130 000 eurolla. Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi 2.10.2024 ruotsinkielinen koulutuksen yksikön vuoden 2025 talousarvion. Valtuusto vahvisti vuoden 2025 talousarvion lopullisesti kokouksessaan 11.11.2024. Talousarvion mukaan Sunnanbergs skola on toiminnassa ainakin koko talousarviovuoden 2025.

Selvityksen lähtökohtana on näin ollen Sunnanbergs skolan lakkauttaminen aikaisintaan elokuussa 2026.

Poliittinen käsittely

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto on käsitellyt Sunnanbergs skolan tulevaisuutta kokouksissaan 24.10.2024 ja 11.12.2024.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on merkinnyt tiedoksi selvitystyön tilanteen syksyllä ja kokouksissaan 21.1.2025 ja 13.3.2025.

Paraisten kaupungin hallintosäännön §:n 28 mukaan valtuusto päättää koulujen ja päiväkotien lakkauttamisesta.

Info- ja keskustelutilaisuudet huoltajien kanssa

Sunnanbergs skolassa järjestettiin 31.10.2024 tapaaminen koulun huoltajille. Noin kymmenen vanhempaa osallistui. Tapaamiseen osallistui myös kasvatus- ja koulutuslautakunnan puheenjohtaja ja ruotsinkielisen jaoston puheenjohtaja sekä koulun henkilökunta ja opetuspäällikkö.

Tapaamisessa esitettiin erilaisia mielipiteitä koulun tulevaisuudesta. Useimmat mielipiteensä ilmaisseet osoittivat ymmärrystä sille, että koulusta tulee liian pieni ja että se saatetaan joutua lakkauttamaan. Kysymys tulevasta lähikoulusta herätti eniten keskustelua.

Tapaamisessa mielipiteensä esittäneet esittivät oppilaiden uudeksi lähikouluksi Malms skola, mikäli lakkauttamispäätös tehdään.

Päätettiin, että uusi tapaaminen huoltajien kanssa järjestetään kevätlukukauden alussa ja että siihen tapaamiseen kutsutaan myös seurakunnan edustaja keskustelemaan varsinkin kiinteistöön liittyvästä yhteistyöstä. Avoin info- ja keskustelutilaisuus järjestettiin 22.1.2025. Tähänkin tilaisuuteen osallistui noin kymmenen huoltajaa, lautakunnan ja jaoston puheenjohtajat, koulun henkilökunta, opetuspäällikkö ja kaksi seurakunnan viranhaltijaa. Tilaisuudessa esiteltiin päivitetty oppilasennusteet ja talouslaskelmat. Tilaisuuden jälkeen huoltajat kutsuttiin koti- ja kouluyhdistyksen kautta osallistumaan vaikutusten arviointiin. Yhdistys ei ole vastannut kutsuun.

Kysely huoltajille

31.10. järjestetyssä tapaamisessa huoltajien kanssa päätettiin laatia kysely, joka koskee lähinnä kysymystä tulevasta lähikoulusta, mikäli Sunnanbergs skolan lakkauttamispäätös tehdään. Kysely toteutettiin marraskuussa 2024 kaupungin ja koti- ja kouluyhdistyksen välisenä yhteistyönä. 33 vastauksesta 31:ssä kannatettiin Malms skolan valitsemista uudeksi lähikouluksi, mikäli lakkauttamispäätös tehdään. Useimmissa vastauksissa syyksi ilmoitettiin logistiikka. Skräbböle skolan koettiin sijaitsevan syrjässä ja maantieteellisesti väärässä suunnassa. Vain kaksi vastaajaa kannatti Skräbböle skolan valitsemista lähikouluksi. Koska Malms skolan kannatus lähikouluna oli niin vahva, jatkotyön lähtökohtana on pääasiallisesti tämä vaihtoehto.

Henkilökunnan kannanotto ja tilanne

Koulun tulevaisuutta koskevan keskustelun yhteydessä lokakuussa koko henkilökunta jätti yhteisen kannanoton, jossa kannatetaan koulun lakkauttamista elokuusta 2026 lukien. Kannanottoa perustellaan sillä, että henkilökunta pitää koulua liian pienenä tämän ajankohdan jälkeen ja että työskentely mahdollisesti kahden opettajan koulussa ei tunnu motivoivalta. Koulussa olisi tämän jälkeen vain noin 20 oppilasta.

Jos koulu lakkautetaan, kaikki opettajat ja koulunkäynninohjaajat voidaan sijoittaa uudelleen muihin kouluihin. Sunnanbergs skolan mahdollinen lakkauttaminen on monta vuotta otettu huomioon rekrytoinneissa sen välttämiseksi, että toistaiseksi voimassa olevassa

palvelussuhteessa olevaa henkilökuntaa jouduttaisiin irtisanomaan. Henkilökunnan kokonaismäärä vähenee vastaavassa määrin, kun määräaikaista henkilökuntaa ei oteta uuteen palvelussuhteeseen. Opetuspäällikkö on helmikuun lopussa käynyt yksilökohtaiset keskustelut koulun kokopäiväisen henkilökunnan kaikkien jäsenten kanssa ja käynyt läpi vaihtoehdot uudelleensijoittamiselle.

Kiinteistö

Paraisten kaupungilla on Paraisten seurakuntayhtymän kanssa vuokrasopimus Koupon leirikeskuksen koulutiloista lukuvuodeksi 2024–2025 ja optiolla lukuvuodeksi 2025–2026.

Vuokra-asiaa käsiteltäessä yhteisessä kirkkoneuvostossa 3.4.2024 valmistelusta kävi ilmi, että aikarajoitus pohjautuu omien seurakuntien tarpeisiin ja rakennuksen peruskorjaustarpeisiin. Laajahko peruskorjaus on tulossa lähivuosina ja sen laajuus ja tarpeet on kartoitettava sopimuksen päätyttyä. Tilojen vuokraa korotettiin elokuusta 2024 alkaen ja se on voimassa olevan sopimuksen mukaan 2 470 euroa kouluviikolta.

Koska Sunnanbergs skolan lakkauttaminen ei ole ajankohtaista 1.8.2025 lukien, kaupunki on 28.1.2025 päättänyt käyttää seuraavaa lukuvuotta koskevan option. Vuokrasopimus on tämän myötä voimassa 30.5.2026 asti.

Tammikuussa pidetyssä avoimessa infotilaisuudessa seurakunnan edustajat ilmoittivat, että seurakunta suhtautuu myönteisesti yhteistyön jatkamiseen kaupungin kanssa, mutta että leirikeskuksessa on tehtävä peruskorjaus. Kiinteistö on vanha ja perusteellisen läpikäynnin tarpeessa. Lisäksi ilmoitettiin, että mikäli koulu jatkaa toimintaansa rakennuksessa, tarvitaan jonkinlainen laajennusosa, jotta samoissa tiloissa järjestettävät toiminnot toimisivat mahdollisimman sujuvasti molempien toimijoiden kannalta. Myös kaupunki on ilmaissut saman tarpeen. Laajennusosasta on laadittu useita luonnoksia, mutta lopullista kannanottoa laajennusosan koosta ei ole annettu. Laajennusosa merkitsee samalla, että kaupungin on siinä tapauksessa sitouduttava pidempään ja kalliimpaan vuokrasopimukseen.

Oppilasennuste

Tuoreimman ennusteen mukaan asianosaisten koulujen oppilasmäärät ovat syksyllä 2026 seuraavat:

Sunnanbergs skola 27 oppilasta, Malms skola 302 oppilasta, Skräbböle skola 73 oppilasta.

SUNNANBERGS SKOLA							
Läsår	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
förskola	7	2	4	2	3	1	
Åk 1	3	7	2	4	2	3	1
Åk 2	5	3	7	2	4	2	3
Åk 3	7	5	3	7	2	4	2
Åk 4	3	7	5	3	7	2	4
Åk 5	10	3	7	5	3	7	2
Åk 6	4	10	3	7	5	3	7
Slgt	32	35	27	28	23	21	19

Sunnanbergs skolan ja Malms skolan yhdistäminen tuottaisi seuraavan oppilasennusteen:

MALMS SKOLA + SUNNANBERG							
Läsår	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
förskola	44	47	44	35	36	49	
Åk 1	55	44	47	44	35	36	49
Åk 2	64	55	44	47	44	35	36
Åk 3	64	64	55	44	47	44	35
Åk 4	55	64	64	55	44	47	44
Åk 5	70	55	64	64	55	44	47
Åk 6	69	70	55	64	64	55	44
Slgt	377	352	329	318	289	261	255

Sunnanbergs skolan ja Skräbböle skolan yhdistäminen tuottaisi seuraavan oppilasennusteen:

SKRÄBBÖLE + SUNNANBERG							
Läsår	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
förskola	22	12	10	15	9	11	
Åk 1	16	22	12	10	15	9	11
Åk 2	14	16	22	12	10	15	9
Åk 3	18	14	16	22	12	10	15
Åk 4	18	18	14	16	22	12	10
Åk 5	28	18	18	14	16	22	12
Åk 6	17	28	18	18	14	16	22
Slgt	111	116	100	92	89	84	79

Koko Paraisten kaupungin oppilasmäärän kehitys käy ilmi oheisesta oppilasennusteesta, joka on laadittu syksyllä 2024. Perusopetuksen ruotsinkielisten koulujen kokonaisoppilasmäärä on kuluvana lukuvuotena 951 oppilasta. Väestörekisterin mukaan lukuvuonna 2025–2026 oppilasmäärä on 919 oppilasta ja lukuvuonna 2026–2027 se on 881 oppilasta.

Tulevien ekaluokkalaisten kevään kouluilmoittautumisen yhteydessä kaikki Sunnanbergs skolan oppilaiden huoltajat ovat ilmoittaneet toivovansa lähikouluksi Malms skola. Ilmoituksen koulunvaihdosta voi tehdä maaliskuun aikana. Joka lukuvuosi muutama oppilas valitsee yleensä Malms skolan Sunnanbergs skolan sijaan. Käynnissä oleva keskustelu ja tuleva päätös koulun tulevaisuudesta vaikuttavat siihen, että kaikki huoltajat hakevat nyt lähikoulun muuttamista. Koulunvaihtohakemuksia syyslukukaudeksi 2025 ei ole huomioitu yllä olevassa oppilasennusteessa.

Vaikutusten arviointi

Alla luetellaan vaikutukset seuraavista näkökulmista: toimintaa koskevat vaikutukset, lapsia koskevat vaikutukset, yhteiskunnalliset vaikutukset ja taloudelliset vaikutukset. Tämä arviointi pohjautuu aikaisemmin laadittuun vaikutusten arviointiin. Lähtökohtana on nykyinen kolmen opettajan koulu, joka sijaitsee syrjässä suhteessa isompaan kouluun keskustassa.

Oppilaat ovat tänä keväänä osallistuneet vaikutusten arviointiin. Oppilaat ovat luetelleet keskustassa sijaitsevan ison koulun ja maaseudulla sijaitsevan pienen kyläkoulun tarjoamien erilaisten kouluympäristöjen hyötyjä ja haittoja. Oppilaiden vastauksissa keskityttiin enimmäkseen sosiaaliin näkökohtiin, kuten yhteenkuuluvuuteen, viihtyvyyteen ja osallisuuteen sekä itse kouluympäristöön, kuten rakennukseen, koulupihaan ja ympärivään ympäristöön. Esiin tulleet näkökohdat on koostettu ja sisällytetty kohtaan 2 lapsia koskevista vaikutuksista.

Koti- ja kouluyhdistys on kutsuttu osallistumaan vaikutusten arviointiin. Yhdistys ei ole vastannut kutsuun.

- Toimintaa koskevat ja pedagogiset vaikutukset:
 Paraisten kaikkien kyläkoulujen säilyttäminen tarjoaa myös jatkossa useita vaihtoehtoja ja erilaisia oppimisympäristöjä kaupungin asukkaille, mikä on tärkeä tekijä mahdollisten tulomuuttajien kannalta.
 Pienissä kouluissa voidaan tarjota pieniä opetusryhmiä.
 Pienissä kouluissa itse opetustilanteessa on enemmän aikaa yksittäisille oppilaille ja paremmat mahdollisuudet joustamiseen ja opetuksen yksilöllistämiseen.
 Pienissä kouluissa oppilailla ja henkilökunnalla on parempi mahdollisuus oppia tuntemaan toisensa ja henkilökunnalla on parempi mahdollisuus yhteistyöhön ja aktiiviseen yhteydenpitoon vanhempien kanssa.
 Nykyinen toimintaympäristö tarjoaa ulkotoiminnan kannalta monipuolisemman kokonaisuuden, kuten metsää, rantaa ja niittyä, ja näin ollen myös monipuoliset välituntimahdollisuudet.
 Isossa koulussa tarjotaan yksinkertaisia perusopetusryhmiä, mutta ryhmät ovat pääsääntöisesti suurempia kuin pienissä kouluissa ja yksittäisille oppilaille on vähemmän aikaa.
 Malms skolassa on erilliset äidinkielenomaisen suomen ryhmät.
 Isompi koulu tarjoaa mahdollisuuden sujuvampaan yhteistoimintaan kouluarjen pedagogisen kehittämistyön parissa ja yhteiseen suunnitteluun samaa vuosiluokkaa opettavien kollegoiden kanssa.
 Isossa koulussa voidaan tarjota paremmat mahdollisuudet erityisopetukseen ja oppilashuoltopalveluihin.
 Useampi opettaja voi jakaa tehtävät, kun henkilökuntaa on enemmän.
- Lapsia koskevat vaikutukset:
 Oppilaiden yhteishenki on pääsääntöisesti hyvä pienissä yksiköissä ja nuoremmat ja vanhemmat oppilaat ovat enemmän luonnollisessa vuorovaikutuksessa vuosiluokkien rajojen yli.
 Pienessä yksikössä koko koulu voi tehdä asioita yhdessä.
 Pienten yksiköiden oppilaiden sosiaaliset suhteet voivat olla haastavat, vaihtoehtoisia ryhmiä ei ole ja kiusaamista voi esiintyä.
 Isot yksiköt tarjoavat laajempaa sosiaalista verkostoa lapsille ja koulussa on enemmän aikuisia. Myös isossa yksikössä on kiusaamisen riski.
 Oppilaille tarjotaan keskustassa paremmat mahdollisuudet iltapäivätoimintaan ja kerhotoimintaan sekä muuhun vapaa-ajantoimintaan koulupäivän yhteydessä.
 Koulun lakkauttaminen merkitsee useimmille oppilaille pidempää koulumatkaa ja näin ollen myös pidempää koulupäivää, mikä voidaan kokea raskaaksi.
- Koulun lakkauttamisen yhteiskunnalliset vaikutukset:
 Älön alueen vetovoima heikkenee.
 Älön palvelutarjonta heikkenee.
 Älön yhteenkuuluvuuden tunne vähenee.
 Oman koulurakennuksen puuttuminen heikentää koulun roolia lähiyhteisön yhdistävänä voimana.
- Taloudelliset vaikutukset:

Koulun lakkauttaminen merkitsee säästöjä käyttökustannuksissa. Säästöjen erittely alla.

Taloudelliset vaikutukset lukuina

Taloudelliset vaikutukset ovat samat riippumatta siitä, sijoitetaanko oppilaat lakkauttamisen yhteydessä Malms skolaan vai Skräbböle skolaan. Tämä johtuu siitä, että perusopetusryhmien määrää ei tarvitse lisätä kummassakaan tapauksessa.

Malms skolan perusopetusryhmien määrä olisi 18 eli kolme vuosiluokkaa kohden ja Skräbböle skolassa edelleen kuusi eli yksi vuosiluokkaa kohden. Sunnanbergs skolan vakituinen henkilökuntakorvaa toisessa koulussa määräaikaisessa palvelussuhteessa olevan henkilökunnan, jonka palvelussuhdetta ei uusita.

Säästöt liittyvät vuokrakustannuksiin mukaan lukien keittiötoiminnot, siivous, lämpö, sähkö ja kiinteistökustannukset sekä henkilöstökulut. Muut kustannukset siirtyvät oppilaan mukana koulupaikasta riippumatta, kuten koulumateriaali-, kirjallisuus-, irtaimisto- ja kouluateriakustannukset. Koulukuljetuskustannukset eivät muutu mainittavasti, koska kuljetus Ålöstä keskustaan järjestetään muutenkin alueen suomenkielisille oppilaille.

Alla olevat laskelma perustuvat vuoden 2025 talousarviossa budjetoituihin kustannuksiin. Alla olevasta taulukosta käy ilmi säästöjen suuruusluokka viiden kuukauden ajanjakson (elo-joulukuun) ja kokonaisen kalenterivuoden aikana.

Ajanjakso		2026	2027
		1.8.–31.12.	1.1–31.12.
Henkilöstökulut	Mukaan lukien henkilösivukulut perustuen vuoden 2025 talousarvioon	Noin -121 475 €	Noin -291 539 €
Vuokrakulut	perustuen vuoden 2025 talousarvioon	Noin -52 206 €	Noin -96 954 €
Yhteensä		Noin -173 681 €	Noin -388 493 €